

Reisgids PERU

Rob Rachowiecki
Fotografie: Vance Jacobs

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 13

Het huidige Peru 14 Peru's kleurrijke festivals 22 Eten en drinken 24
Land en landschap 28 Geschiedenis 34 Het culturele leven 44

Lima en omgeving 53

Het hart van de stad 56 De buitenwijken 68

Zuidelijke laaglanden 77

Paracas en de Ballestaseilanden 80 Het binnenland 86

Zuidelijke hooglanden 93

Arequipa 96 Kloven en vulkanen 106 Titicacameer en de Altiplano 112

De regio Cuzco 119

Cuzco 122 De Heilige Valleï 140 Machu Picchu 152

Centrale hooglanden 161

De regio Ayacucho 164 De regio Huancayo 171

Huaraz en de Andes 177

Huaraz 180 Nationaal Park Huascarán 182 Callejón de Huaylas 188

Noordkust 197

De regio Trujillo en het zuiden 200 Ten noorden van Trujillo 210

Noordelijke hooglanden 223

Cajamarca 226 De regio Chachapoyas 232

Amazone 239

Noordelijke Amazone 242 Zuidelijke Amazone 258

Reiswijzer 266

Hotels en restaurants 274 Uitgaan 305 Activiteiten 307
Register 312 Fotoverantwoording 318

P. 2-3: het hoge Andesgebergte.

Links: een jong meisje en haar alpaca bij Chivay.

De reis indelen

Van de droge kustwoestijnen aan de Stille Oceaan tot de vochtige regenwouden in het Amazonegebied, van het hoogste bevaarbare meer ter wereld tot indrukwekkende tropische bergketens: Peru heeft een benijdenswaardige diversiteit aan landschappen en klimaten. Bovendien zijn hier in de bergen, bossen en woestijnen de overblijfselen van tientallen oude culturen te vinden.

ONTELBARE MOGELIJKHEDEN

Er zijn onvoorstelbaar veel plaatsen te bezoeken. Een bezoek aan Machu Picchu overslaan is bijna ondenkbaar, maar er is zoveel te doen dat sommige reizigers deze verbluffende archeologische vindplaats missen. Liefhebbers van het dierenleven verschansen zich misschien hun hele verblijf in een lodge in

het regenwoud om toekans, schildpadden en tapirs te observeren. Studenten kunnen cursussen Spaans en Quecha volgen en weer anderen willen inheemse ambachten als weven leren. Liefhebbers van een sportief avontuur kunnen de bergtoppen beklimmen of op de hoogste golven surfen. Toeristen van elke leeftijd kunnen de sensuele salsa (de dans) leren dansen of een pittige salsa (de saus) leren maken, want Peru staat sinds kort hoog op de culinaire wereldkaart. U hoeft niet te doen wat anderen doen, want wat u ook doet, het is altijd de moeite waard!

ALS U MAAR EEN WEEK HEBT

Is dit uw eerste bezoek, hebt u maar een week en wilt u toch veel zien? Dan kunt u de hoogtepunten in zeven dagen doen: Cuzco, Machu Picchu en het zuidelijke Amazonegebied. Alle internationale vluchten landen in Lima, dus u moet van daaruit plannen. Het beste vervoermiddel om naar het binnenland te reizen is meestal de bus. Ze rijden vaak en zijn redelijk efficiënt.

Zo kunt u het eventueel aanpakken: als u 's morgens vroeg aankomt: vlieg op **dag 1** (door) naar Cuzco. Doe het kalm aan in verband met de hoge ligging (3326 m) en loop langzaam. Een tukje na aankomst is aan te raden. Cuzco staat bekend om zijn koloniale gebouwen en werd gebouwd op oude Inca-funderingen. De samenstelling van de bevolking is kenmerkend voor het land: de meeste Peruanen zijn afstammelingen van zowel inheemse bewoners als Spaanse veroveraars.

Keramiek uit een galerie in Barrio Santa Ana in Ayacucho.

Koop de eerste dag een *boleto turístico* ('toeristenkaart') die u nodig hebt voor de meeste bezienswaardigheden in de stad. Ze zijn te koop bij de meeste reisbureaus. Wandel rond het Plaza de Armas, bezoek de kathedraal en het Museum Inka.

Op **dag 3** gaat u lopend, per bus of taxi naar de vele archeologische bezienswaardigheden in en rond Cuzco. Vooral Sacsayhuamán of anders Pisac of Ollantaytambo zijn de moeite waard. Bent u op een donderdag of zondag in Pisac, ga dan beslist naar de traditionele boeren- en kunstnijverheidsmarkt.

Op **dag 3** neemt u de trein naar Aguas Calientes (zie p. 139) waar u kunt overnachten en u zich kunt voorbereiden op een vroeg bezoek (koop vooraf kaartjes in Cuzco) aan Machu Picchu op **dag 4**. Geen enkele Inca-vindplaats is beroemder dan deze stad uit de 15e eeuw, die in een bergachtig nevelwoud is gelegen en in 1911 werd herontdekt. Met de middagtrein reist u terug naar Cuzco.

De volgende morgen stapt u in het vliegtuig naar Puerto Maldonado in het zuidelijke Amazonegebied voor **dag 5** en **6**.

Diverse lodges organiseren tweedaagse excursies, zodat u een indruk krijgt van het regenwoud met zijn overstelpende flora en fauna. Vlieg terug naar Lima op **dag 7**.

Lijkt een verblijf van twee nachten in het regenwoud u niets, dan is er een prima alternatief door op **dag 5** met de bus van Cuzco naar Puno aan het Titicacameer te reizen en op **dag 6** een excursie naar de onbewoonde eilanden op het meer te maken. Vlieg terug naar Lima op **dag 7**.

NIET MISSEN:

- Eersteklas dineren in Lima en cavia eten in de hooglanden **24-27**
- Een vlucht over de Nascaliijnen **89**
- Logeer bij een gezin op het Titicacameer **117**
- Verken de straten van Cuzco **122-136**
- De markten met hun levensmiddelen, kunst en curiosa **140-141, 171-172, 214**
- Zonsopgang boven Machu Picchu **150-159**
- Een trektocht in de Cordillera Blanca **182-187**
- Archeologische opgravingen bij Trujillo en Chiclayo **200-221**
- Wild observeren in het Amazonegebied **242-265**

Vindt u dit programma overvol, dan kunt u ook de hele week in de omgeving van Cuzco blijven.

ALS U MEER TIJD HEBT

De biodiversiteit van het regenwoud van de Amazone, het prachtige licht bij het Titicacameer, de ruïnes van beschavingen van voor de Incatijd die meer dan vijfduizend jaar teruggaan: allemaal redenen voor een tweede week in Peru!

Na uw bezoek aan de Amazone kunt u op **dag 7** en **8** verblijven aan het Titicacameer

TOERISTENINFORMATIE

Het Peruaanse verkeersbureau (www.peru.travel) heeft veel informatie als het gaat om steden en bezienswaardigheden, maar niet als het gaat om hotels en restaurants. De toeristenbureaus, iPerú geheten, vindt u in de grote steden en op Lima International Airport. Ze zijn telefonisch dag en nacht bereikbaar (tel.: 01/574-8000). Engelstalig nieuws is te lezen op www.peruviantimes.com. De website www.expatperu.com is een aanrader voor mensen die er over denken zich in Peru te vestigen.

Land en landschap

Door zijn geografische ligging heeft Peru bijna elk ecosysteem waar Zuid-Amerika zo beroemd om is. Het heeft de hoge Andes, het regenwoud van de Amazone, de Atacamawoestijn en de geheimzinnige hoogvlaktes. Allemaal landschappen die hier zijn samengebracht in een opmerkelijk boeiend mozaïek van landschappen, klimaten en wilde fauna.

Peru is het op twee na grootste land (na Brazilië en Argentinië) van Zuid-Amerika, in grootte het zesde land op het westelijk halfrond. Het ligt tussen de Stille Oceaan en het Amazonebekken. De oppervlakte beslaat 1,3 miljoen km². Meer dan 70 procent van de bevolking (34,5 miljoen) woont in de stad, waardoor het platteland zo goed als onbewoond is. Over het hele land zijn er streken – bergen, woestijnen en regenwouden – die er nu nog zo bij liggen als honderd of zelfs duizend jaar geleden.

QUELCCAYA-IJSKAP

De grootste ijsvlakte in de hele tropen is de Quelccaya-ijskap in de zuidoosthoek van Peru, zo'n 160 km ten oosten van Cuzco. Deze ijskap besloeg ooit 44 km². De afgelopen tien jaar is deze omvang aanzienlijk afgenomen, waarschijnlijk als gevolg van de opwarming van de aarde. Een indrukwekkende 55 m hoge ijsklif markeert een zijde van de Quelccaya, waarop duidelijk de aangroei van sneeuw en ijs door de eeuwen heen te zien is. Hier ontstaat de Qori Kalis-gletsjer en uit het smeltwater is een heldergroene lagune ontstaan.

Lang geleden heeft Peru het land opgedeeld in vier grote geografische zones: de *sierra* (het Andesgebergte), de *selva* (het Amazonegebied), de *altiplano* (hoogvlakte) en de *costa*, de woestijnachtige strook langs de kust.

ANDES EN DE ALTIPLANO

De langste bergketen van Zuid-Amerika en het meest indrukwekkende landschap van Peru is de Andes. Hier bevindt zich de oorsprong van de oude beschaving in Peru. De Andes is ontstaan door de verschuiving van tektonische platen, een proces dat circa 4 miljoen jaar geleden begon toen de onder water gelegen Nascarug onder de Zuid-Amerika-plaat schoof, waardoor de aardkorst omhoog werd geduwd.

Ten noorden van Lima rijst de Huascarán hoog op in de Cordillera Blanca; zijn de top is bedekt met eeuwige sneeuw. Dit is 's werelds hoogste tropische berg. Hier bevindt zich tevens de zeldzame en bedreigde tropische gletsjer. Door het smeltwater van de gletsjers zijn er honderden ijsmeren en lagunes aan de voet van deze berg ontstaan.

Door de ligging in een van 's werelds meest actieve geologische zones, zijn er in Peru regelmatig verwoestende aardbevingen. In 1970 werd het noorden van Peru getroffen door een aardbeving met een kracht van 7,7 op de schaal van Richter. Hierdoor kwamen 70.000 mensen om. In 2007 verwoestte een aardbeving met een kracht van 8 op de schaal van Richter Paracas, Pisco en andere kuststeden ten zuiden van Lima. In 2021 vond een beving van 7,5 plaats in het noorden van Peru, waarbij 12 mensen omkwamen en juni 2025 trof een aardbeving van 6,1 de regio Lima–Callao. Peru heeft gelukkig relatief weinig actieve vulkanen. Misti, de hoogste vulkaan (5822 m), barstte voor het laatst uit in 1784.

In het zuiden van Peru gaat de Andes

Zandduinen langs de noordkust.

langzaam over in de *altiplano*, een gebied van hoogvlaktes op een hoogte van 3300 m, met een geheel eigen schoonheid, klimaat en vegetatie. Hoewel helderblauwe luchten hier vaak voorkomen, is het weer droog en winderig, met temperaturen die zelfs hartje zomer 's nachts tot onder nul kunnen dalen. De vegetatie bestaat uit kort gras en lage struiken.

Het Titicacameer, dat Peru deelt met Bolivia, is het restant van een enorm meer waarvan men denkt dat het eens de hele regio besloeg. Het is het grootste meer van Zuid-Amerika én 's werelds hoogst gelegen bevaarbare zoetwatermeer, waar stoomboten en ferry's heen-en-weer varen tussen de stad Puno en de havens langs de Boliviaanse kust.

KUSTVLAKTE EN WOESTIJN

De Peruaanse kustvlakte ligt tussen Ecuador en Chili en is circa 2414 km lang. Het is een dor, droog en ontoegankelijk gebied en de

breedte varieert van 16 tot 160 km. In feite is het een uitloper van de Atacamawoestijn, maar in Peru noemen ze dit indrukwekkende gebied tussen bergen en oceanen de Sechurawoestijn. Er zijn wouden van cardon- en candelabracactussen, enorme zandduinen die abrupt in zee verdwijnen, vreemde 'nevelwouden' (*lomas*) die ontstaan door de vochtige mist aan de kust, en resten van oude zandbanken met fossielen van prehistorische vissen.

Tientallen rivieren – zoals de Rímac, de Chili en de Moche – worden gevoed door smeltwater van de Andes en stromen door de zeer vruchtbare vlakte. Hier lag de oorsprong voor de oudste beschavingen van Peru. Alleen in het uiterste noorden in de omgeving van Tumbes gaat de kustwoestijn over in mangrovebossen en droge regenwouden; de ideale leefomgeving voor talrijke inheemse vogelsoorten.

De eilanden voor de kust zijn klein en onbewoond, maar hebben een rijk

Vissen in het Amazonegebied, ten zuiden van Iquitos.

ERVAAR: BEKLIM DE MISTI OF ANDERE BERGEN

Het beste klimgebied ligt in het noorden ter hoogte van Huaraz, maar onderschat ook het Arequipagebied in het zuiden niet. De losse, vulkanische bodem maakt de klim naar de top van de Misti moeilijk. Toch is het een van de meest populaire bestemmingen. Wanneer u de met ijs bedekte top op 5882 m heeft bereikt, zijn een ijsbijl en stijgers noodzakelijk.

De **Coropuna** (6425 m) is de hoogste berg van Zuid-Peru. Een trektocht van vier dagen is geschikt voor de gemiddelde klimmer. De gidsen willen dat u eerst uw klimvaardigheid test op de Chachani (6075 m). Andere bergen in de omgeving zijn de Ubina (5672 m), een van de makkelijkere, de **Mismi** (5597 m) waar de Amazone ontspringt, en de Solimana (6117 m), een zwaardere beklimming.

Hoewel Peru perfect is voor een beginner, zijn de hoogtes, de steile paden, de slechte bewegwijzering en de veranderlijke weercondities factoren om rekening mee te houden. Een goede uitrusting is essentieel. Omdat de routes slecht aangegeven zijn, is het huren van een gids aan te raden. Beklimmingen met een gids beginnen vanaf ongeveer € 65 per persoon. Dit is afhankelijk van de berg, de groepsgrootte en extra diensten, zoals transport. (Zie Reiswijzer, p. 307.)

dierenleven, waaronder tal van zeevogels en zeeleeuwen. Ongeveer 160 km uit de kust eindigt het continentale plat abrupt bij de Peru-Chilitrog. Deze ligt op een diepte van 8065 m onder zeeniveau en is een van de diepste ter wereld.

HET AMAZONEGEBIED

De Peruaanse selva is net zo wild en ruig als de regenwouden in Brazilië en Ecuador. Het regenwoud is grotendeels onbewoond en beslaat ongeveer een derde van het grondgebied van Peru. Het loopt geleidelijk af van het koele regenwoud aan de oostflank van de Andes naar de broeierige laaggelegen laagvlakte rondom Iquitos in het noordoosten.

Hoewel het beschouwd wordt als één regio, onderscheidt de selva twee subregio's. Het zuidelijke Amazonegebied kenmerkt zich door heuvelachtige uitlopers van de Andes en uitgestrekte bossen met weinig regen. Overvloedige neerslag komt veel meer voor in het noorden, waar sommige gebieden wel zes maanden of langer onder water staan. Vandaag de dag wordt het voortbestaan van het Peruaanse regenwoud ernstig bedreigd door houtkap, mijnbouw, olie- en gaswinning,

de jacht en menselijke activiteit. Natuurbeschermingsorganisaties werken samen om gebieden als het Parque Nacional Manú en het Reserva Nacional Pacaya-Samiria te behouden als nationaal erfgoed.

Tientallen rivieren voeren smeltwater uit de Andes af en creëren vruchtbare gebieden, de voedingsbodem voor de vroegste beschavingen in Peru.

KLIMAAT

Omdat Peru zowel hoogvlakten als kustgebieden heeft, is het klimaat net zo verschillend als het landschap. U kunt perfect weer hebben langs de kust, vrieskou en sneeuw in de Andes en stromende regen in het Amazonegebied. Dat maakt het pakken van uw koffers voor een reis naar Peru niet eenvoudig.

De bekende Humboldtstroom beweegt noordwaarts langs de Zuid-Amerikaanse kust en zorgt voor de toevoer van koele lucht en koel water vanuit Antarctica waardoor er hier

Het hart van de stad

De oude opgravingen die over Lima verspreid liggen, zijn bijna tweeduizend jaar oud. Misschien waren er ooit nog oudere, maar die zijn ten prooi gevallen aan nieuwbouw. Ondanks de banden met het verleden heeft de stad zijn blik op de toekomst gericht met zowel een keur aan historische schatten als het beste op het gebied van moderne recreatie.

Het klooster van San Francisco in het centrum van Lima.

Lima

 Kaart p. 54-55

Toeristenbureau

 Plaza de Armas
Municipalid
 iPerú,
Aeropuerto
Internacional
Jorge Chávez
 01-5478000

**iperulima@
promperu.gob.pe**

GESCHIEDENIS

De Inca's bouwden hun hoofdstad in Cuzco hoog in de Andes, maar de zeevarende Spanjaarden vonden deze locatie niet passend. Dus stichtte Francisco Pizarro op 5 januari 1535 een nieuwe stad aan de kust, La Ciudad de Los Reyes ('stad der koningen') ter ere van het katholieke feest Driekoningen, toen de wijzen uit het oosten het Christuskind een bezoek brachten. Met een beschutte haven in Callao, een grote vlakte en een constante

INSIDER TIP Er wordt, vergeleken bij Mexico en Midden-Amerika, weinig Engels gesproken. Leer een paar zinnen Spaans en neem een woordenboek of reisgids met een woordenlijst mee.

—JAMES DION
*National Geographic
Society, Director Tourism
Programs*

aanvoer van zoet water uit de rivier de Rímac, was dit een ideale plaats. Pizarro had daar maar een paar jaar plezier van, want in 1541 werd een aanslag op hem gepleegd. U kunt zijn graf bezichtigen in de kathedraal (zie p. 59, 63).

In 1542 wees Spanje Lima aan als hoofdstad van het onderkoninkrijk Peru, dat het merendeel van het Zuid-Amerikaanse continent omvatte. Al snel werd de stad de belangrijkste Spaanse haven in de Nieuwe Wereld, een positie die Lima behield tot de dekolonisatie en de daaropvolgende onafhankelijkheid aan het begin van de 19e eeuw. De stichting van een universiteit in 1551 en de komst van de Spaanse inquisitie (nu herdacht

in een museum, zie p. 66) bevestigde het belang van de stad der koningen. De stad werd eind 16e eeuw herdoopt tot Lima, een verbastering van het Quechuawoord *rimac* ('spreker').

De beroemde Britse kapitein Francis Drake viel in 1579 de haven van Callao aan, op 12 km van het centrum. Dit is in de 16e eeuw slechts een van de vele aanvallen op Peruaanse havens door boekaniers en piraten. Daarom begon Lima met de bouw van een verdedigingsmuur, waarvan in het Parque de la Muralla (zie p. 62) nog restanten zijn te zien.

De aardbeving van 1746: in 1687 veroorzaakte een aardbeving aanzienlijke schade, maar in 1746 verwoestte een veel grotere aardbeving het grootste deel van Lima. De haven van Callao werd getroffen door een tsunami. Het merendeel van de gebouwen van vandaag dateert van na 1746; het klooster van de San Francisco (zie p. 64-65) is een van weinige gebouwen die de aardbeving overleefden. Er werd onmiddellijk begonnen met de herbouw met de hulp van Afrikaanse en inheemse slaven.

Hoewel Lima een rol bleef spelen in de handel met de Nieuwe Wereld, begon zijn invloed te dalen door de vestiging van

BUSVERVOER IN LIMA

Lima heeft geen centraal station voor langeafstandsbusreizen, maar er zijn tientallen busmaatschappijen met terminals verspreid over de stad, vooral in het centrum. Een aantal maatschappijen heeft verschillende terminals, dus informeer waar de bus vertrekt als u kaartjes koopt. De moderne elektrische bus, de *Metropolitano* (www.metropolitano.com.pe), heeft ongeveer 44 stations in gebruik (een deel van de in totaal 56 stations is onder constructie of tijdelijk gesloten) die zich rond de Paseo de la República centreren. Met deze bus reist u het snelst van Lima naar San Isidro, Miraflores en Barranco. Reizigers kunnen een *tarjeta inteligente*-kaart (een soort OV-chipkaart) kopen, verkrijgbaar bij een automaat op de stations. De kaart kan bij de haltes worden opgeladen. Er zijn plannen voor meer bestemmingen. Voor korte uitstapjes in de omgeving hebben de busmaatschappijen minibuses (*combis en micros*). Ze hebben geen nummers, dus kijk op de voorruit waarop de hoofdstraten staan aangegeven. Als u 'Baja' roept, stopt de chauffeur bij de volgende hoek van de straat. Het lijkt ingewikkeld en verwarrend, maar de lokale bevolking helpt u graag.

onderkoninkrijken in Buenos Aires en Bogotá. Tijdens de onafhankelijkheidsoorlogen in de jaren 20 van de 19e eeuw bleef Lima een bolwerk van koningsgezinden. De bevolking had sterk te lijden van de jarenlange strijd tussen de aanhangers van de koning en de voorstanders van vrijheid en zelfbestuur.

Onafhankelijkheid: na de onafhankelijkheid kende Lima enkele tientallen jaren van voor-spoed, vooral dankzij de groei van de guano-industrie (zie Fauna van de kustwoestijn, p. 82). De eerste spoorlijn van het continent werd in 1854 geopend, waardoor Lima met Callao werd verbonden. Kort daarna reden er treinen tussen Lima en Miraflores, destijds nog een kuststad gescheiden van de hoofd-

bevolkingsaantal van 173.000 inwoners. Door de gestage toestroom van arme boeren uit de hooglanden, op zoek naar werk en eten, steeg dit aantal snel.

Binnen twintig jaar was het inwoneraantal verdrievoudigd: tegen de jaren 80 woonden er 6 miljoen mensen in de sloppenwijken. Ze reisden naar het centrum om te werken als *ambulantes* ('straatverkopers'), die van alles verkochten – van schoenveters tot zonnebrillen – in een poging om de eindjes aan elkaar te knopen.

In deze periode kreeg Lima te maken met schrijnende armoede, die nog werd verergerd door de economische chaos, veroorzaakt door incompetent politieke leiders en de burgeroorlog met de guerrillabeweging Lich-

GELIEFDE SPORTEN

Ook in Peru is *fútbol* ('voetbal') de populairste sport van het land. Lima heeft verschillende clubs, waaronder Universitario ('La U') en Alianza Lima. Er zijn elk jaar twee seizoenen, de *Apertura* (opening, van feb. tot juli) en de *Clausura* (sluiting, van aug. tot dec.). Het hoofdstadion, het Estadio Nacional, ligt aan de zuidkant van het centrum van Lima. U kunt kaartjes kopen bij de Wong-supermarkten. Het meest geliefde kijkspel daarna is stierenvechten. Het seizoen loopt van eind oktober tot begin december. Dan treden internationaal beroemde matadors op in de Plaza de Acho-arena ten noorden van het centrum van Lima (zie p. 65).

De Jockey Club del Peru sponsort paardenrennen in het Hipódromo de Monterrico (Avenida Javier Prado bij Jockey Plaza, hipodromodemonterrico.com.pe, tel. 01-6103000).

U hebt toegang op vertoon van uw paspoort.

stad door landbouwgrond, en een populair ontspanningscentrum. Deze periode van groei en welvaart resulteerde uiteindelijk in de Lima-expositie van 1872.

Tijdens de Salpeteroorlog tussen Peru en Chili werd Lima verwoest door de Chilenen die Lima binnen waren gevallen en kerken, bibliotheken en herenhuizen plunderden gedurende de twee jaar durende bezetting. De Peruaanse overheid werd buitenspel gezet. Lima kon pas opnieuw beginnen na ondertekening van het vredesverdrag.

Uit de volkstelling van 1919 bleek dat Lima nog een kleine stad was met een

tend Pad (zie kader p. 165). Bomalarmen en opstanden waren aan de orde van de dag en overall was de misdaad actief. In 1986 stelden de autoriteiten een avondklok in. Met de gevangenneming van Abimael Guzmán, de leider van Lichtend Pad, en het harde beleid van president Alberto Fujimori (1990-2000) keerde de rust in de jaren 90 eindelijk terug.

In 1995 begon de burgemeester van Lima, Alberto Andrade Carmona, een succesvolle campagne om het oude centrum op te knappen, de straten schoon te vegen en de veiligheid te vergroten door de inzet van de Serenazgo (van het woord *serenar* voor

Wisseling van de wacht bij het presidentieel paleis op het Plaza de Armas.

‘kalmeren’). Arbeiders schrobben de straten, verfden de gebouwen en begonnen aan een ambitieus project voor de renovatie van de mooie, maar vervallen koloniale balkons. De stad is tegenwoordig mooier en veiliger, hoewel het er ook nog altijd overvol en druk is.

PLAZA DE ARMAS

Dit plein vormt het hart van de stad en is net als de stad zelf in 1535 gesticht. De oudste bezienswaardigheid is de bronzen fontein die dateert uit 1650.

Aan de noordoostzijde van het plein ligt het **Palacio de Gobierno**, dat verscheidene malen door vuur en natuurrampen is verwoest nadat Pizarro dit paleis in 1530 had aangewezen als het eerste overheidsgebouw. Het huidige paleis, dat een heel blok beslaat, werd in 1937 voltooid. De wisseling van de wacht om 12.00 uur trekt elke dag een grote groep belangstellenden.

De **kathedraal** uit 1755 domineert het zuidoostelijke gedeelte van het plein. Het is een vervanging van de vroegere kerk die werd verwoest door de aardbeving van 1746. De

gevel is gebouwd in de originele renaissancestijl en het interieur heeft ingewikkelde uitgesneden houten koorbanken, de altaren zijn bekleed met

zilver en er hangt religieuze kunst. Eind jaren 90 is de kathedraal volledig gerestaureerd. Het graf van Francisco Pizarro, dat ooit in de crypte lag, bevindt zich nu in een kapel rechts van de hoofdingang. Er is ook een museum met religieuze kunst gehuisvest in de kathedraal. Bij de ingang kunt u een gids inhuren. De prachtige balkons direct aan de linkerkant van de kathedraal horen bij aartsbisshoppelijk paleis.

Aan de noordwestzijde staat het **Municipalidad** (stadhuis). Hier is een toeristeninformatiecentrum gevestigd, waar u kunt opstappen op de Urbanito-toeristenbus (tel. 01-7134301 of 955218371, www.urbanito.pe,

Palacio de Gobierno

 Kaart p. 61
 Plaza de Armas
 01-3113900 of 01-3114300

presidencia.gob.pe

(vervolg p. 63)

Iglesia de Santo Domingo

bel voor vertrektijden, €€) naar de **Cerro San Cristóbal**, een heuvel van 409 m die uitkijkt over de stad. Op de hellingen liggen sloppenwijken en op de top staat een enorm kruisbeeld dat 's nachts is verlicht. De bus stopt bij een klein museum en uitkijkpost waar u tijdens heldere zomerdagen kunt genieten van uitzicht op de kust en de buitenwijken. Als er *garúa* hangt, dan is het uitzicht nogal beperkt.

KOLONIAAL LIMA

Een blok verder van het plein ligt de **Iglesia de Santo Domingo**, gesticht door de dominicaanse broeder Vicente Valverde. Hij behoorde tot het gezelschap van Pizarro toen deze de Inca Atahualpa gevangen nam (zie p. 38). De kerk is gebouwd rond 1540, later herbouwd, en het plafond en de oudste van de twee kruisgangen dateren uit het begin

van de 17e eeuw. De kerk wordt vereerd omdat hier de relikwieën liggen van drie heiligen: Rosa van Lima (1586-1617), de eerste katholieke heilige van Amerika, Martín de Porres (1579-1639), de patroonheilige van de kappers en een van de weinig zwarte heiligen, en Juan Macías (1585-1645) een dominicaanse missionaris. De relikwieën worden bewaard rechts van het hoofdaltaar.

Een paar blokken verder staat het **Santuario de Santa Rosa de Lima**, haar geboortehuis. Haar ouders wilden haar goed uithuwelijken, maar Rosa weigerde dat: ze wilde maagd blijven in dienst van God. Ze opende een kamer in haar huis om te zorgen voor de daklozen, oude mensen, zieken en wezen. Ze geloofde in boetedoening: ze droeg oncomfortabele kleren, zoals een hoofdband met spijkers net als de

Kathedraal

- Kaart p. 61
- Plaza de Armas
- 01-4279647
- Gesl. zo.
- € €€

Iglesia de Santo Domingo

- Jrs. Camaná 170 en Conde de Superunda
- 01-7341190
- € €

Santuario de Santa Rosa de Lima

- Ave. Tacna en Jr. Conde de Superunda
- 01-4251279

Casa Aliaga
✉ Jr. Unión 224

Monasterio de San Francisco
✉ Jrs. Ancash en Lampa
☎ 01-4267377 of 4271381
€ €
museocatacumbas.com

doornenkroon van Christus, sloep op een houten bed zonder beddengoed en bad lange uren zonder slaap. Haar sterfdatum op 30 augustus is een belangrijke feestdag in Lima.

Tussen de Santo Domingokerk en het Palacio de Gobierno vindt u het **hoofdpostkantoor**. In dit 19e-eeuwse gebouw werden voorheen verschillende Peruaanse kookstijlen getoond in het Museo de la Gastronomía. Helaas is dit museum permanent gesloten. Niet ver van de achterkant van het presidentieel paleis staat **Casa Aliaga**, het oudste onafgebroken bewoonde herenhuis van Lima.

De grond gaf Pizarro aan zijn luitenant Jerónimo de Aliaga en sindsdien is het steeds binnen de familie gebleven. Laat u niet misleiden door de relatief eenvoudige buitenkant, het interieur is werkelijk fantastisch: vol met koloniale kunstwerken en meubilair, en versierd met tegels en houtwerk. U kunt het huis alleen bezichtigen via een toeristenbureau.

KAARTEN KOPEN IN PERU

Voor een topografische kaart kunt u terecht bij het **Instituto Geográfico Nacional** (Ave. Andrés Barmburú 1184, Surquillo, tel. 01-2267067, www.gob.pe/ign, za. en zo. gesl.). De prijzen beginnen bij € 11. **Lima 2000** (Ave. Arequipa 2625, Lince, tel. 01-4403486, www.lima2000.com) verkoopt uitstekende kaarten van Lima, Cuzco en Arequipa.

Twee blokken ten oosten van het plein wonen nog steeds bijna veertig franciscaner monniken in een van de interessantste kerken van Lima, het **Monasterio de San Francisco**. Het is een van de oudste kerken van Lima en kwam de aardbeving van 1746 relatief ongeschonden door. Het werd halverwege de 17e eeuw gebouwd ter vervanging van een oudere kerk van kleisteen en hout. De kerk is opgetrokken uit aardbevingsbestendig materiaal, *quincha*: een raamwerk van riet en dunne twijgen, afgewerkt met modder en pleister. Twee indrukwekkende torens kijken uit op een prachtig geplaveid plein met een fontein. De kanariegele kerk is een van de meest fotografeerde kerken van Lima.

Ook binnen is er veel te zien, zoals catacomben en een bijzondere bibliotheek met een grote collectie antieke kaarten en boeken. Ook zijn hier een indrukwekkende kruisgang, muren versierd met Sevillaans tegelwerk en een plafond met houtsneden. De kruisgangen komen uit op de patio's.

De catacomben werden vroeger gebruikt als kerkhof, omdat Lima er tot begin 19e eeuw geen had. Edelen en rijken werden begraven in de vloeren van kerken of zijbeuken, maar het merendeel van de lichamen werd in de catacomben geborgen in kuilen met loog. Uit deze massagraven hebben archeologen circa 250.000 botten opgegraven, die – nogal bizar – zijn gesorteerd op soort: de dijbenen in de ene kuil en schedels in de andere. In sommige kuilen zijn de botten gearrangeerd tot macabere patronen. Eén gedeelte is nog leeg en gereserveerd voor de franciscaner monniken die in het klooster wonen.

De catacomben, de bibliotheek, de kruisgang en de uitgebreide kunstcollectie kunnen alleen bezocht worden onder leiding van een gids. Een paar keer per uur kunt u bij de ingang aansluiten voor een rondleiding die ongeveer 45 minuten duurt. De gidsen spreken verschillende talen en het entreegeld is bescheiden. De kerk zelf is gratis te bezichtigen.

Reisgids PERU

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Peru, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder een treinreis op een hoogte van 4,5 kilometer, kajakken op het Titicacameer en een overnachting bij de Asháninka-indianen.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes; bijvoorbeeld het Inca-pad, het centrum van Lima, het koloniale Trujillo, de Santa Cruz-trekking en de historische hoogtepunten van Iquitos.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals een wandeling door het Amazone-regenwoud en Kuélap, een bezoek aan de ambachtelijke markten van de centrale hooglanden en een excursie naar de Incaplaats Huchuy Cusco.

NIET MISSEN Bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE FOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 515

9 789043 941099